

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Kristel Orula
Valga Põhikool
Kristel.Orula@valgapk.edu.ee

Teie 17.11.2025

Meie 03.12.2025 nr 2.2-9/25/3763-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspektsioon (AKI) sai Teie pöördumise seoses nõusoleku alusel isikuandmete töötlemisega koolis. Olete välja toonud olukorrad, kus on vajalik inimese nõusolek ning küsite, kas nõusoleku asemel võiks piisav olla ka keeldumiste või mittelubamiste kogumine. Nimelt kirjeldate, et varasem praktika on näidanud, et teinekord on keeldumisi/mittelubamisi kergem kokku koguda kui kõigi "jah" sõnade saamist.

Selgitan esmalt lühidalt isikuandmete töötlemise üldiseid põhimõtteid ning seejärel seda, milline on korrektne nõusolek kui isikuandmete töötlemiseks soovitakse kasutada just seda õiguslikku alust.

Isikuandmeteks on igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta. Isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) art 5 lg 1 p a sätestab, et isikuandmete töötlemine peab olema seaduslik ja andmesubjektile (inimene kelle andmeid töödeldakse) läbipaistev; samuti tohib isikuandmeid koguda üksnes kindlaksmääratud õiguspärastel eesmärkidel¹ ning koguda tuleb eesmärgi seisukohalt võimalikult vähe andmeid². Seda, millisel õiguslikul alusel ja eesmärgil andmetöötlust läbi viiakse, peab IKÜM art 5 lg 2 kohaselt selgitama ja tõendama andmetöötleja ehk kool ise. Kui õiguslikku alust isikuandmete töötlemiseks ei ole, siis on isikuandmete töötlemine ebaseaduslik.

Reeglina tohib isikuandmeid töödelda seadusest tulenevatel alustel (näiteks nõusoleku alusel või kui kohustus tuleb eriseadusest, vt IKÜM artikkel 6 punktid c ja f jne).

Kool soovib isikuandmeid töödelda pöördumises välja toodud juhtudel nõusoleku³ alusel. Selgitan, et nõusolek saab isikuandmete töötlemise aluseks olla vaid neil juhtudel, kus isikuandmete töötlemine (sh kogumine) ei ole vältimatu ning inimesel on tõepoolest võimalik otsustada, kas ta soovib anda nõusolekut või mitte. Nõusoleku mitte andmisega ei tohi kaasneda seejuures negatiivseid tagajärgi.

Euroopa Andmekaitsekoostöögrupp on oma suunistes samuti selgelt märkinud, et nõusolek eeldab inimese avaldust või selget nõusolekut, mis tähendab, et see tuleb alati anda aktiivse ettepaneku

¹ IKÜM art 5 lg 1 p b

² IKÜM art 5 lg 1 p c

³ IKÜM art 6 lg 1 p a

või avalduse kaudu. Andmesubjekti vaikimist või tegevusetust ei saa pidada aktiivseks valikuks. Peab olema ilmne, et inimene on konkreetse isikuandmete töötlemisega nõustunud. **Ehk siis vastuseks Teie küsimusele selgitan, et isikuandmete töötlemisel IKÜM art 6 lg 1 p a nõusoleku alusel ei ole vaikimisi antud nõusolek siiski korrektne. Koolil on kohustus ka vajadusel nõusolekut tõendada ja korrektse kirjaliku nõusolekuta on seda keeruline kui mitte võimatu teha. Kui nõusolekut ei saa tõendada, siis tuleb tõdeda, et seda ei ole ja näiteks pildid vms kustutada (oleneb inimese nõudest).** See, kuidas kool isikuandmete töötlemist (sh kogub nõusolekuid vms) haldab ja endale arusaadavalt kuvab (sh selleks, et näha, kes ei ole andnud nõusolekut), on kooli valik.

Nõusoleku osas soovitan täiendavalt tutvuda IKÜM-s sätestatud nõusoleku andmise tingimustega (IKÜM artikkel 7) kui ka inspektsiooni koostatud [isikuandmete töötleja üldjuhendiga](#) (9. peatükk. Nõusoleku küsimine; Lisa 2. Nõusoleku kontrollküsimustik). Rohkem informatsiooni andmekaitsealaste teemade kohta (sh õigus oma andmetega tutvuda, paluda kustutamist jne) isikuandmete kaitse üldmääruse valguses leiate ka www.aki.ee *isikuandmed-inimese õigused*. Euroopa Andmekaitsekoja suunistega nõusoleku kohta saate tutvuda [siit](#). Nõusolek on arutlusel olnud ka [AKI andmehäälingus](#).

Loodan, et selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Liina Kroonberg
jurist
peadirektori volitusel